

Αλήθειες και ψέματα για τη διαχείριση των δικτύων στην ΕΕ - Έρευνα της Στόχασις

Σε κρατικό έλεγχο μένει το νερό

Δεν πωλείται η πρώτη ύλη - Αθήνα και Θεσσαλονίκη μεταξύ των πόλεων με τα φθηνότερα τιμολόγια

Ο πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της Στόχασις Σύμβουλοι Επιχειρήσεων κ. Βασίλης Ρεγκούζας

Ρεπορτάζ
ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΑΤΣΗΣ

Η πρόθεση της πολιτικής ηγεσίας για την ιδιωτικοποίηση της ΕΥΑΘ και της ΕΥΔΑΠ έχει προκαλέσει αντιδράσεις ακόμη και βουλευτών που στηρίζουν την κυβέρνηση, αφού το νερό είναι «κοινωνικό αγαθό» και δεν εμπορεύεται.

Μάλιστα, η προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας φορέων και πολιτών που διαφωνούν με την ιδιωτικοποίηση αναμένεται να βγάλει πολλούς από τη δύσκολη θέση, αφού πληροφορίες αναφέρουν πως το Ανώτατο Δικαστήριο έχει αποφασίσει να μπλοκάρει τη διαδικασία με το σκεπτικό ότι το νερό είναι δημόσιο αγαθό και δεν μπορεί να ιδιωτικοποιηθεί. Επίσης, οι διαφωνούντες επικαλούνται την αύξηση των τιμολογίων που ενδεχομένως θα σημάνει η είσοδος του ιδιώτη σε ΕΥΑΘ και ΕΥΔΑΠ.

■ Επενδύσεις

Από την άλλη, το επιχείρημα του ΤΑΙΠΕΔ που έχει προκηρύξει τον διαγωνισμό για την πώληση της

ΕΥΑΘ είναι το εξής: δεν πωλείται η ΕΥΑΘ Παγίων που έχει τις πηγές, τα φράγματα και τους αποταμιευτήρες, αλλά η ΕΥΑΘ ΑΕ που είναι υπεύθυνη για τη συντήρηση και βελτίωση των δικτύων όπως και για τη διύλισης του νερού που φτάνει στα νοικοκυριά. Δηλαδή, η πρώτη ύλη παραμένει κρατική. Επίσης αναφέρεται πως η τιμολογιακή πολιτική θα καθορίζεται με τη σύμφωνη γνώμη της Ρυθμιστικής Αρχής Υδάτων, ενώ ο επενδυτής θα δεσμευτεί για τις επενδύσεις εκσυγχρονισμού του απηρχαιωμένου δικτύου ώστε να περιοριστούν οι διαρροές που αναλογούν στο 20% της συνολικής ποσότητας του νερού.

«Το Βήμα της Κυριακής» φιλοξενεί σήμερα μελέτη της εταιρείας Στόχασις Σύμβουλοι Επιχειρήσεων με θέμα τη «Διαχείριση των Υδάτινων Πόρων» στην Ευρώπη και στον κόσμο, η οποία δίνει αρκετές απαντήσεις σε αυτό το φλέγον ζήτημα.

Σύμφωνα με την έρευνα, σε 14 χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα, κυριαρχεί ο δημόσι-

ος τομέας στη διαχείριση των υδάτινων πόρων (ύδρευση και αποχέτευση).

Στη Βρετανία η διαχείριση των υδάτινων πόρων έχει ιδιωτικοποιηθεί πλήρως. Στη Γαλλία κυριαρχεί ο ιδιωτικός τομέας, στην Ισπανία ο ιδιωτικός τομέας έχει επίσης σημαντικό ρόλο, ενώ εφαρμόζεται και μεικτό σύστημα διαχείρισης. Στην Πορτογαλία μια εθνική επιχείρηση (AdP) ελέγχει τις περισσότερες δημοτικές ή δημοτικές επιχειρήσεις. Στις ΗΠΑ και στην Αυστραλία εφαρμόζεται μεικτό σύστημα διαχείρισης, ενώ στην Ιαπωνία και στην Κορέα ύδρευση και αποχέτευση είναι υπό τον έλεγχο του Δημοσίου.

■ Συνεργασία

Γενικότερα, η διαχείριση των υδάτινων πόρων παγκοσμίως είναι κατά 80% υπό τον έλεγχο του δημόσιου τομέα (κεντρική κυβέρνηση ή και Τοπική Αυτοδιοίκηση). Σημαντική εξέλιξη των τελευταίων ετών είναι η αύξηση της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα με γνώμονα την αποτελεσματικότερη διαχείριση, την τεχνολογική βελτίωση και την

εξοικονόμηση πόρων, είτε αυτόνομα είτε με σύμπραξη με τον δημόσιο τομέα. Σε όλες τις χώρες ο κλάδος είναι αυστηρά ελεγχόμενος καθώς πρόκειται για δημόσιο αγαθό πρώτης ανάγκης και η τιμολογιακή πολιτική καθορίζεται πάντα σε συνεργασία από τις κρατικές ρυθμιστικές Αρχές.

Επίσης, η άποψη ότι η δημόσια διαχείριση συνδυάζεται με χαμηλές τιμές δεν ευσταθεί καθώς τα συγκριτικά στοιχεία δείχνουν ότι χώρες όπου στη διαχείριση κυριαρχεί ο ευρύτερος δημόσιος τομέας (δηλαδή χωρίς ανταγωνισμό) έχουν τις υψηλότερες τιμές (Γερμανία, Ολλανδία, Σκανδιναβία).

Ο μέσος όρος τιμής ανά κυβικό μέτρο σε δέκα από τις κυριότερες χώρες της ΕΕ την περίοδο 2011-2012 διαμορφώνεται σε 3,57 ευρώ για το σύνολο των υπηρεσιών ύδρευσης - αποχέτευσης. Δανία και Γερμανία έχουν τις υψηλότερες τιμές (6,25 ευρώ και 4,98 ευρώ αντίστοιχα).

Η μέση τιμή ύδρευσης σε δέκα από τις κυριότερες πόλεις της ΕΕ περιλαμβανομένων της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης διαμορ-

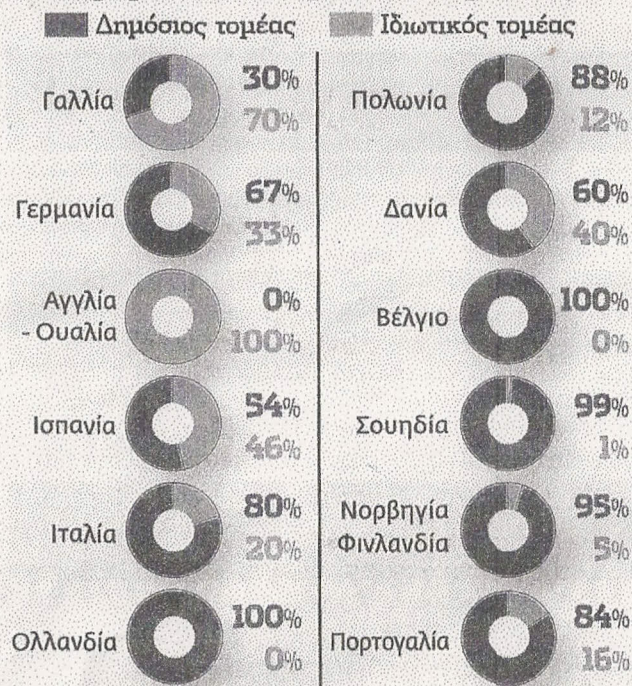
φώνεται σε 1,24 ευρώ το κυβικό μέτρο. Οι αντίστοιχες χρεώσεις σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη βρίσκονται 17% και 12% χαμηλότερα.

Όπως αναφέρει η συντάκτρια της μελέτης κυρία **Μαρίλια Πιπέρογλου**, το ανεπεξέργαστο νερό που αποτελεί την πρώτη ύλη ύδρευσης δεν είναι αστεύειντο αγαθό. Η ξηρασία στην Ευρώπη παρουσιάζει αύξηση περίπου 20% τα τελευταία 30 χρόνια. Με τα σημερινά δεδομένα τουλάχιστον 11% του πληθυσμού και 17% της εδαφικής έκτασης της ΕΕ παρουσιάζουν προβλήματα λειψυδρίας.

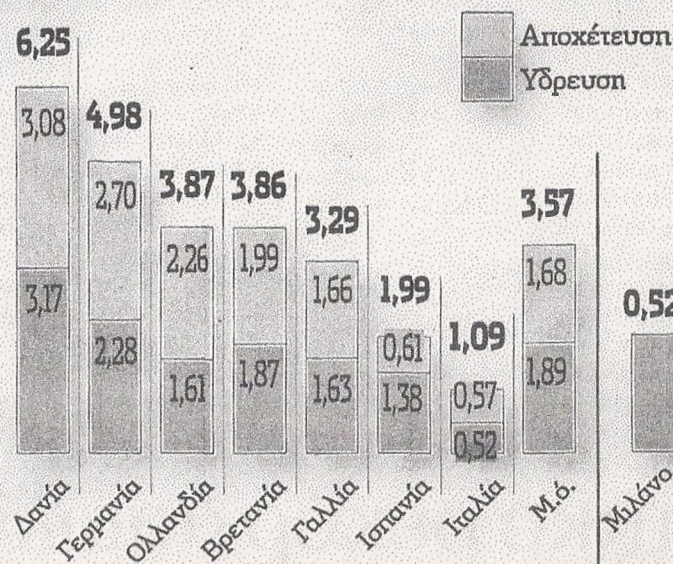
Στην Ελλάδα, ο ρυθμός αστικοποίησης του πληθυσμού της χώρας έχει σταθεροποιηθεί τα τελευταία χρόνια, με αποτέλεσμα η ζήτηση να παρουσιάζει σταθερότητα. Επιπλέον τα αποθέματα νερού είναι επαρκή. Στο μέσο του υδρολογικού έτους (Μάρτιος) το 2012 και το 2013 ανήλθαν σε 1.138 εκατομμύρια κυβικά και 1.391 εκατομμύρια κυβικά αντίστοιχα. Η κατάσταση στα νησιά είναι πολύ διαφορετική λόγω της έλλειψης νερού και υποδομών καθώς και της μεγάλης απόστασης από την ηπειρωτική χώρα.

Η διάρθρωση επιχειρήσεων ύδρευσης

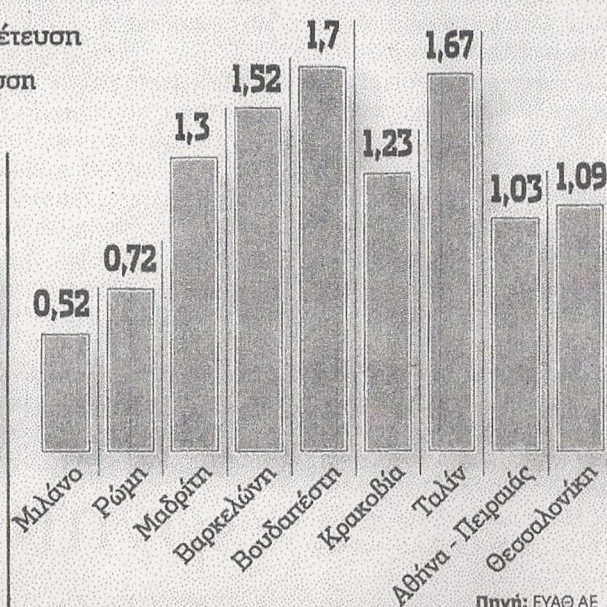

Μέσοι όροι τιμών στις 5 μεγαλύτερες πόλεις (€/m³)

Πηγή: "Etude FP2E_BIPE 2012_FR"

Τιμές ύδρευσης στις κυριότερες πόλεις στην ΕΕ (€/m³)

Πηγή: ΕΥΘ ΑΕ

Εκτός χρονοδιαγράμματος η πώληση της ΕΥΑΘ

Εν αναμονή της απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας μετά την προσφυγή των εργαζομένων

Η ιδιωτικοποίηση της ΕΥΑΘ ΑΕ – το κράτος πωλεί το 51% και διατηρεί το 23% – είναι ήδη εκτός χρονοδιαγράμματος και ενδεχομένως με την επικείμενη απόφαση του ΣτΕ στο οποίο έχουν προσφύγει οι εργαζόμενοι που είναι κατά τις πώλησης να παγώσει τελείως.

Με την είσοδο της ΕΥΑΘ ΑΕ στο Χρηματιστήριο, το 2001, δημιουργήθηκε η ΕΥΑΘ Παγίων στην οποία μεταφέρθηκαν τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της ΕΥΑΘ ΑΕ που αφορούν τις πηγές νερού και τις παρακείμενες εγκαταστάσεις (γεωτρήσεις, εξωτερικά υδραγωγεία, αντλιοστάσια,

δεξαμενές). Ταυτόχρονα η ΕΥΑΘ ΑΕ ανέλαβε το αποκλειστικό δικαίωμα παροχής υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης με 30ετή σύμβαση που λήγει το 2031 (σε περίπτωση πώλησης του 51% θα παραταθεί η σύμβαση). Η ΕΥΑΘ Παγίων ανέλαβε την υποχρέωση προμήθειας των αναγκαίων ποσοτήτων νερού προς επεξεργασία για ύδρευση των πελατών της ΕΥΑΘ έναντι τιμήματος.

Σημαντική πρόκληση για τον ιδιώτη επενδυτή ή το κράτος – αν ναυαγήσει η ιδιωτικοποίηση – είναι η υλοποίηση επενδύσεων αρκετών εκατομμυρίων ευρώ, ώστε να περιο-

ριστούν οι διαρροές του δικτύου και βεβαίως να λυθεί το πρόβλημα με την αδυναμία επεξεργασίας της λυματολάσπης της ΕΥΑΘ που έχει εξελιχθεί σε εστία μόλυνσης.

Η συνολική εποπτεία παραμένει στο Δημόσιο μέσα από τη Ρυθμιστική Αρχή Υδάτων και η σύμβαση παραχώρησης – αν προχωρήσει η διαδικασία πώλησης – θα προβλέπει και τον καθορισμό της τιμολογιακής πολιτικής. Θα προκύπτει από έναν μηχανισμό, ο οποίος θα βασίζεται στην τιμή που αγοράζει το νερό ο παραχωρησιούχος, στα έξοδα από τις επενδύσεις που θα κληθεί να υλο-

ποιήσει και σε μια εύλογη απόδοση την οποία πρέπει να έχει.

Το 68% των εσόδων της ΕΥΑΘ προέρχεται από την ύδρευση και το 32% από την αποχέτευση.

Διαθέτει 510.000 πελάτες – καταναλωτές, εκ των οποίων το 72% είναι οικιακοί χρήστες. Η χρηματιστηριακή αξία της εταιρείας διαμορφώνεται στα 178 εκατ. ευρώ, με αποτέλεσμα το 51% να αποτιμάται στα 91 εκατ. ευρώ.

Το 2012 ο τζίρος της ΕΥΑΘ ανήλθε στα 74 εκατ. ευρώ, τα ebitda στα 24 εκατ. ευρώ και τα καθαρά κέρδη στα 17,8 εκατ. ευρώ. Η εταιρεία έχει

μηδενικό τραπεζικό δανεισμό και το προσωπικό από 405 άτομα το 2009 έχει περιορισθεί λόγω συνταξιοδοτήσεων σε 248, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία εννεαμήνου του 2013.

Οι δύο κοινοπραξίες που έχουν περάσει στη δεύτερη φάση του διαγωνισμού και αν προχωρήσει η διαδικασία θα υποβάλουν δεσμευτικές προσφορές είναι η γαλλική Suez μαζί με την Ακτωρ Παραχωρήσεις και η ισραηλινή Mekorot μαζί με την εταιρεία συμμετοχών Γ. Αποστολόπουλος που ανήκει στους ιδιοκτήτες του Ιατρικού Κέντρου και στον όμιλο ΓΕΚ-ΤΕΡΝΑ.